

PM - DIGITALT FÖRST DEL 2

Fokus - nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner

Resultat från workshop

Dnr: 101-2017/6510

Digitalt först, workshop 25 april 2018 Stockholm

Om uppdrag till Lantmäteriet att verka för en smartare samhällsbyggnadsprocess:

<https://www.lantmateriet.se/contentassets/70d7a631e3344322b729a61970d75688/5019-2018-2889-samhallsbyggnadsprocess.pdf>

Fokus detaljplaneprocessen

En workshop hölls i Stockholm den 25 april 2018, med syfte att:

- *knyta ihop resultatet från arbetet inom Digitalt först del 1
- *påbörja arbetet kring nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner.

Information om workshopen samt röster från några av deltagarna återfinns under följande länk:

<http://www.lantmateriet.se/sv/Nyheter-pa-Lantmateriet/lantmateriet-rivstartar-nytt-uppdrag-med-djupdykning-kring-nationellt-planregister/>

Workshopen innehöll en summering från det tidigare uppdraget samt en första presentation kring det nya uppdraget; Digitalt först – för en smartare samhällsbyggnadsprocess del 2. Bildspelen som visades bifogas denna PM.

Reflektioner

Med avstamp i den första presentation genomfördes en bikupa kring reflektioner.

1. Vad är behovet av en digital samhällsbyggnadsprocess?

Det finns många nyttor med en digital samhällsbyggnadsprocess, några av de som lyftes fram under workshopen var:

- Digitalt informationsutbyte med medborgarna sparar mycket tid
- Samlad digital information är lättare att hitta i än de handlingar man i dag söker i, ger bättre överblick
- Samma information används av alla, mindre dubbellagring, säkrare
- Bättre återföring av information från tidigare arbete.
- Nyttan ur ett hållbarhetsperspektiv
- Informativa utbyten mellan planer
- Data finns med i nästa steg i processen (ex. bygglov)
- Kvalitetsförbättringar.
- Förbättrad kundkontakt.
- Delaktighet, rättssäkerhet

Förslag på aktivitet:

-> Nyttorna tas med i arbetet med kompetenshöjning av ledare och nämnder.

2. Vilka möjligheter ger en digital samhällsbyggnadsprocess i din verksamhet?

Utöver möjligheter så lyftes framförallt utmaningar att hantera i det fortsatta arbetet. För respektive utmaning bör ses över hur denna tas om hand i det fortsatta arbetet.

Möjligheter:

- Visualiseringar av planer, 3 D
- Möjligheter för kommunal proaktivitet
- Standard för detaljplan

Utmaningar som kan knytas till krav- och utvecklingsarbete:

- IT-säkerhet
- Se på nya affärsmodeller
- Teknisk lösning, t.ex. distribuerade databaser
- Info behöver/ska inte ligga i en och samma modell/ databas etc. – men nyckeln till att komma åt ska finnas
- Hur få till användning av standard, systemleverantörer att leverera enligt standarder?
- Utredda behov av information

- BIM-data
- Livscykelmodell för byggnaderna – är det LM:s uppdrag? (fastighetsägare vill äga info om sin byggnad?)
- Regelverket, skall-krav i stället för bör -krav
- Inte digitalisera den manuella processen
- Ägarskap -Värdskap i tjänsten som hjälper dig hitta info

Utmaningar som särskilt rör "mjuka frågor":

- Möta förändringar, rädslor kopplat till digitalisering, mod att digitalisera - förändringsledning, kompetensuppdrag
- Kontroll – kopplat till slutprodukt, eller finns ingen slutprodukt?
- Hur få till användning av befintlig standard?
- En tjänst – ökat byggande?

Lära av andra

- Goda exempel; t.ex. RIGES och Södertörn
- Estland som ligger långt fram i digitaliseringen

Förslag på aktivitet:

-> Nyttorna kommer vi ta in i vår kommande rapport.

-> Utmaningar och lära av andra tar vi in i kommande arbete.

3. Möter föreslagna aktiviteter behovet på ett bra sätt?

Under denna punkt lyftes ett antal frågeställningar centrala att ha med sig i föreslagna aktiviteter:

- Medborgarfokus.
- Samarbete, t.ex. mellan förvaltningar, olika aktörer
- Nationell säkerhet
- Nationellt datavärdskap – IRIS, CIM och Viral City
- Stadens/kommunen behov av vad som ska göras i digitaliseringsarbetet.

Lantmäteriet tackar för återkopplingen på hittills gjort arbete.

Nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner:

Eftermiddagens workshop syftade till att få till en första grov behovsbild avseende ett nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner.

Frågeställningarna för workshopen rörde fortsatt inspel avseende nyttor samt informationsbehov och förmågor.

4. Belysa behov av och nyttor med nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner i processens olika faser

Inspel till krav- och utvecklingsarbete

Nyckelord: Transparens, tillgänglighet, samverkan, enkelhet, samhällsnytta, nya möjligheter m.fl.

- *Transparens och förenkling för aktörer som vill bygga.*
- *Lära av varandra.*
- *Tillgängliggörandet är det viktiga, ej att det är centralt lagrat.*
- *Gör det möjligt/enklare att avgöra i vilka projekt det är lönsamt att lägga resurser, sparar tid och pengar för både kommuner och byggaktörer m.fl.*
- *Nytta för leverantör, data finns på ETT ställe.*
- *Nytta för kommuner – lägre kostnad för systemet.*
- *Kompetens mellan/inom aktörer kan bli annorlunda.*
- *Nyckeltalsjämförelser*
- *Underlätta mellan kommunalt och privat arbete.*
- *Möjliggör erfarenhetsutbyte -hur har andra löst det?*
- *Bättre arbetsmarknad – kompetens, rekrytering.*
- *Viktigt bidrag i den stora samhällsomställningen.*
- *Lättare att samarbeta mellan kommuner.*
- *Användare inte låsta till programvara lätt att byta/flytta eller kombinera program.*
- *Information om vad som styr på marknaden, engagera fler parter i planarbetet innan laga kraft, standarder, konsulter kan göra analyser. Medborgare kan läsa vad som berör fastigheten. Analys av outnyttjade byggrätter/ mark*
- *Nytta om vi återanvänder info i markanvisning, fbl, plan, bygglov.*
- *Få en digital överklagande process (följa, lämna)*
- *Insyn i processen "slippa överklagan"*
- *För att exploitören ska kunna hitta olika områden lämpliga för byggnation Nationella analyser och jämförelser. Vilka planärenden är på gång? Nationella aktörer ex. Trafikverket behöver ha info om pågående gällande planer.*
- *Nationella krav på detaljplan/byggnader*
- *Intressenter får tillgång till vilka möjligheter som finns/vilka krav som ställs.*

Förslag på aktivitet:

->Nyttorna tas med i det fortsatta arbetet kopplat till behovsbild för ett nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner

->Inspel till krav- och utvecklingsarbete

5. Vilken ytterligare information skulle behöva kopplas till digitala detaljplanen för att nå maximal nytta?

Inspel till informationsbehov i krav- och utvecklingsarbete

Nyckelord: Planbeskrivning, information från andra register, utredningsunderlag, övriga planinstrument, information i olika skeden i planprocessen, byggnadsinformation, metadata

- Visualiseringsmöjlighet av innebörden i befintlig miljö
- Information från planbeskrivningen, utredningar
- Bygglovsbeslut (tolkningar av planer)
- Andra bestämmelser som påverkar "byggbarhet" tex. strandskydd
- Metadata
- Riksintressen
- Geoteknisk information
- Markutredningar
- Översiktliga planeringsunderlag
- Översiktsplaner
- Koppling mellan planbestämmelsen och den delen av planbesluten
- Trafikfrågor, planer, kollektivtrafik, cykel, gång mm
- Befolkning, befolkningsanalyser
- Fornminnen, kulturmiljö, natur/kulturvärden.
- Tidigare användning
- Rättspraxis, kompletterande lagstiftning
- Bygglovsbefriande åtgärder,
- Byggrätter, byggnader, bestämmelser, höjdmodeller
- Buller analys,
- Utredningsunderlag, planbeskrivningen, byggnadsinformation, fastighetsinformation, tolkning/avvikelser beviljade bygglov,
- Olika information tillgänglig för olika grupper.
- Lantmäteriet blir mer effektiva mindre kommuner kan få mer/bättre stöd med "bra" geodatabas, uppdaterad etc.
- Koppla allt som sker/skett/byggs och alla lov som finns inom ett område + geotekniska utredningar ex. dagvatten och solstudie.

Förslag på aktivitet:

-> Inspel till informationsbehov i krav- och utvecklingsarbete

6. Arbeta fram gemensamma krav på förmågor/funktioner för ett nationellt tillgängliggörande av digitala detaljplaner

Inspel till user stories för krav- och utvecklingsarbete

Ett antal exempel på user stories, samt början till user stories kom fram vid workshopen:

- Som byggare vill jag kunna hitta byggrätter, råmark (typ) etc.
- Som analytiker på kommun vill jag kunna hitta och analysera utnyttjade detaljplaner.
- Som byggherre/kommun vill man kunna se pågående planprojekt.
- Som medborgare/företag vill jag kunna hitta taxeringsvärde inför markköp.
- Som exploitör/planarkitekt vill jag veta fysiska förutsättningar i ett område oavsett kommun.
- Som förvaltare vill kunna planera och budgetera för drift och underhåll av parker mm(förvaltningsobjekt) i planlagda områden.
- Som nationell aktör (energibolag, Trafikverket etc.) vill jag få information gällande planer vid planering av nyutbyggnad av infrastruktur/annat.
- Som fastighetsbildare (Lantmäteriet) behöver jag få tillgång till aktuella plangränser med rätt kvalitet.
- Som medborgare/fastighetsägare vill jag veta vad man får göra på en fastighet oavsett kommun.
- Analyser som kombinerar plandata och annan geodata – tex. obebyggd industrimark nära viss typ av väg där önskad byggnadsvolym är tillåten.
- Förmåga/funktion att ej tillgängliggöra/kombinera data som aggregerat utgör säkerhetsrisk.
- Analytiska möjligheter på stora mängder data? Prestanda?
- Sökningar: vad gäller här? Vad gäller för den här fastigheten? Var finns den här byggmöjligheten.
- Visualisering av planer i 3D.
- EN standard för att hämta information.
- Hur hitta mark på **ett** ställe.
- Kunna hitta all information på **ett** ställe (en väg in)
- Ställa fråga, kan jag stycka, får jag bygga 70 kvm?
- Var kan jag bygga x till viss maxkostnad för byggrätt? Forcera fram en harmonisering, underlätta mellankommunalt samt mellan kommun myndighet ex, granskning, enklare statistikutdrag, samordning av stora projekt ex. infrastrukturprojekt, underlag för nya (kommersiella) tjänster, underlätta val av läge för ex. butiksetablering.

Förslag på aktivitet:

-> Inspel till kommande krav- och utvecklingsarbete.

Lantmäteriet tackar för ert värdefulla inspel till kommande arbete!

Vad händer nu?

Ni återkopplar senast 2018-05-21 på denna sammanställning.

-Känner ni igen innehållet?

-Har vi missat något du vill lyfta fram särskilt?

-Anmäl gärna intresse om du vill delta i någon/några av de aktiviteter som presenterade på förmiddagen.

Återkoppla gärna till:

malin.klintborg@lm.se uppdragsledare, telefon: 070-574 20 22 eller

helene.wimark@lm.se telefon: 070-572 35 58